

RIETAVO SAVIVALDYBĖS MERAS

POTVARKIS

DĖL RIETAVO SAVIVALDYBĖS MOKYKLŲ REAGAVIMO Į MOKINIŲ PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, PLATINIMO IR DISPONAVIMO PSICHOAKTYVIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS ATVEJUS BEI PAGALBOS TEIKIMO MOKINIAMS, JŲ TĖVAMS AR KITIEMS ATSTOVAMS PAGAL ĮSTATYMĄ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2025 m. rugsėjo d. Nr. MV-
Rietavas

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio 1 ir 5 dalimis, Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. XIV-1982 „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ ir atsižvelgdamas į Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2023 balandžio 13 d. metodines rekomendacijas „Psichoaktyviosios medžiagos ir mokykla: prevencijos ir intervencijos gairės“, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2025 m. parengtą Mokyklų (išskyrus aukštąsias mokyklas) reagavimo į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą pavyzdinį tvarkos aprašą:

1. Tvirtinu Rietavo savivaldybės mokyklų reagavimo į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą tvarkos aprašą (pridedama).

2. Nustatau, kad:

2.1. Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigos turi vadovautis Rietavo savivaldybės mokyklų reagavimo į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą tvarkos aprašu, pagal jį atnaujinti mokymosi sutartis, mokyklos vidaus tvarkos taisyklės, mokyklos mokinių elgesio taisyklės, darbuotojų veiksmų, įtarus mokinį vartojus alkoholį, tabaką, psichotropines ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas, tvarkos aprašus ir kitus dokumentus.

2.2. Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykla turi vadovautis Rietavo savivaldybės mokyklų reagavimo į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą tvarkos aprašu, išskyrus punktus, kuriuose kalbama apie pagalbos teikimą mokiniams ir jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą; pagal Tvarkos aprašą atnaujinti mokymosi sutartis, mokyklos vidaus tvarkos taisyklės, mokyklos mokinių elgesio taisyklės, darbuotojų veiksmų, įtarus mokinį vartojus alkoholį, tabaką, psichotropines ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas, tvarkos aprašus ir kitus dokumentus.

3. Įpareigoju Rietavo savivaldybės mokyklų vadovus:

3.1. supažindinti mokyklos bendruomenę su Rietavo savivaldybės mokyklų reagavimo į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą tvarkos aprašu pasirinktu būdu (susirinkimų metu, per elektroninį dienyną ar kt.);

3.2. mokymo sutartyje numatyti punktus:

3.2.1. „Draudžiama turėti, vartoti ir platinti psichoaktyviasias medžiagas ugdymo įstaigoje ir jos teritorijoje bei prieigose.“

3.2.2. „Mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) sutinka pasirašyti mokymo sutarties priedą „Sutikimas dėl mokinio daiktų patikrinimo.“ (pridedama).

4. Įpareigoju Rietavo savivaldybės administracijos vyr. specialistą (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių) kontroliuoti, kaip įgyvendinamas šiuo potvarkiu patvirtintas aprašas.

Potvarkis gali būti skundžiamas ikiteismine tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriui (H. Manto g. 37, Klaipėda) arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmams (Galinio Pylimo g. 9, Klaipėda) per vieną mėnesį nuo šio potvarkio paskelbimo ar įteikimo suinteresuotai šaliai dienos.

Savivaldybės meras

Antanas Černeckis

PATVIRTINTA
Rietavo savivaldybės
mero 2025 m. rugsėjo d.
potvarkiu Nr. MV-

**RIETAVO SAVIVALDYBĖS MOKYKLŲ REAGAVIMO Į MOKINIŲ
PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, PLATINIMO IR DISPONAVIMO
PSICHOAKTYVIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS ATVEJUS BEI PAGALBOS TEIKIMO
MOKINIAMS, JŲ TĖVAMS AR KITIEMS ATSTOVAMS PAGAL ĮSTATYMĄ TVARKOS
APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Rietavo savivaldybės mokyklų reagavimo į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato:

1.1. reagavimo į mokinių, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus mokyklose, vykdančiose pradinio, pagrindinio ir vidurinio mokymo programas, taip pat neformaliojo vaikų švietimo mokyklose (toliau – mokykla), tvarką;

1.2. pagalbos teikimo mokiniams ir jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą, nustačius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus mokykloje, tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Psichoaktyviosios medžiagos** – alkoholiniai gėrimai, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiais susiję gaminiai (elektroninės cigaretės ir jų pildyklės, rūkomieji žoliniai gaminiai), narkotinės, psichotropinės medžiagos, kuriuos vartojant (naudojant) keičiasi asmens emocinė būseną, mąstymas ir (arba) elgesys.

2.2. **Mokinio disponavimas psichoaktyviosiomis medžiagomis** – atvejis, kai mokinys turi su savimi psichoaktyviųjų medžiagų arba laiko jas mokyklos patalpose ar teritorijoje.

2.3. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme, Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatyme ir Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatyme.

**II SKYRIUS
RIETAVO SAVIVALDYBĖS MOKYKLŲ REAGAVIMAS Į MOKINIŲ
PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, PLATINIMO IR DISPONAVIMO
PSICHOAKTYVIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS ATVEJUS**

3. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais mokyklos vadovaujasi nešališkumo, konfidencialumo,

profesionalumo, nediskriminavimo ir pagarbos žmogaus teisėms principais, užtikrinamos asmens duomenų saugumą siekdamas tinkamai reaguoti į šiuos atvejus.

4. Visais mokinio vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nedelsdamas apie šiuos atvejus informuoja mokinio tėvus ar kitus atstovus pagal įstatymą ir kviečia juos atvykti į mokinio buvimo vietą – sveikatos priežiūros įstaigą arba mokyklą.

5. Kiekvienas mokykloje dirbantis mokytojas bei administracijos darbuotojas (toliau bendrai – mokyklos darbuotojas), įtaręs, pastebėjęs ar gavęs informaciją, kad mokyklos patalpose ar teritorijoje mokinyss disponuoja psichoaktyviosiomis medžiagomis ir (ar) jas vartoja, ir yra apsvaigęs arba apsinuodijęs, atlieka šiuos veiksmus nurodytu eiliškumu:

5.1. stebi mokinio sveikatos būklę ir įvertina būtinosios medicinos pagalbos reikalingumą;

5.2. jeigu mokiniui reikalinga būtinoji medicinos pagalba:

5.2.1. nedelsdamas kviečia greitosios medicinos pagalbos brigadą skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112;

5.2.2. organizuoja pirmosios pagalbos teikimą mokiniui, vadovaudamasis mokyklos pirmosios pagalbos organizavimo tvarka;

5.2.3. informuoja mokyklos vadovą arba jo įgaliotą asmenį apie situaciją; mokyklose, vykdančiose pradinio, pagrindinio ir vidurinio mokymo programas, informuoja ir visuomenės sveikatos specialistą, vykdančią visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, jei šis tą dieną dirba mokykloje;

5.3. jeigu mokiniui būtinoji medicinos pagalba yra nereikalinga, palydi mokinį pas mokyklos vadovą arba jo įgaliotą asmenį, kuris:

5.3.1. atskiroje patalpoje kalbasi su mokiniu apie atvejo aplinkybes: kada ir kokias psichoaktyvias medžiagas vartojo ir (ar) kokiomis psichoaktyviosiomis medžiagomis disponuoja, iš kur jų gavo, psichoaktyvias medžiagas vartojo vienas ar su kitu (-ais) mokiniu (-iais), jeigu su kitu (-iais) mokiniu (-iais), tai su kuriuo (-iais), ar gali būti kuriam (-iems) nors mokiniui (-iams) reikalinga pagalba, prašo mokinio parodyti jo turimus daiktus, kai kyla įtarimų dėl psichoaktyviųjų medžiagų disponavimo. Daiktų patikrinime pagal galimybes dalyvauja mažiausiai du asmenys – mokyklos darbuotojai, iš kurių vienas yra mokyklos vadovas arba jo įgaliotas asmuo ir atlieka vieną iš šių veiksmų:

5.3.1.1. jei nėra randama psichoaktyviųjų medžiagų, kalbasi kartu su mokiniu ir atvykusiais mokinio tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo galimas pasekmes ir pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui išvengti galimus prevencinius veiksmus;

5.3.1.2. jei legalios psichoaktyvios medžiagos (alkoholiniai gėrimai, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiais susiję gaminiai (elektroninės cigaretės ir jų pildyklės taip pat rūkomieji žoliniai gaminiai), randamos pirmą kartą, jas atiduoda atvykusiems mokinio tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą, kalbasi kartu su jais ir mokiniu apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis galimas pasekmes ir pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ir disponavimui psichoaktyviosiomis medžiagomis išvengti galimus prevencinius veiksmus, užpildo Daiktų paėmimo protokolą (Aprašo 3 priedas), siekiant užtikrinti šio įvykio fiksavimą, kuris saugomas mokyklos vidaus dokumentuose;

5.3.1.3. jei legalios psichoaktyvios medžiagos (alkoholiniai gėrimai, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiais susiję gaminiai (elektroninės cigaretės ir jų pildyklės taip pat rūkomieji žoliniai gaminiai), randamos ne pirmą kartą, kalbasi kartu su mokiniu ir atvykusiais mokinio tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir

disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis galimas pasekmes ir pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ir disponavimui psichoaktyviosiomis medžiagomis išvengti galimus prevencinius veiksmus, užpildo Daiktų paėmimo protokolą (Aprašo 3 priedas) ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną mokyklos vardu adresu www.ePolicija.lt praneša apie psichoaktyviųjų medžiagų radimo atvejį ir pateikia Daiktų paėmimo protokolą;

5.3.1.4. jei randama, kad mokinys turi nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų, kurios gali būti tablečių, kristalų, suktinių, žolinių mišinių, miltelių, druskų ar kitu pavidalu arba kyla abejonių dėl medžiagos legalumo, nedelsdamas skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą, iki policijos pareigūnų atvykimo neliečia, neuosto, neleidžia sunaikinti rastų nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų ir apriboja mokinio galimybę naudotis ryšio priemonėmis. Kalbasi kartu su mokiniu ir atvykusiais mokinio tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis galimas pasekmes ir pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ir disponavimui psichoaktyviosiomis medžiagomis išvengti galimus prevencinius veiksmus.

5.3.2. atskiroje patalpoje kalbasi su mokiniu apie atvejo aplinkybes: kada ir kokias psichoaktyvias medžiagas vartojo ir (ar) kokiomis psichoaktyviosiomis medžiagomis disponuoja, iš kur jų gavo, psichoaktyvias medžiagas vartojo vienas ar su kitu (-ais) mokiniu (-iais), jeigu su kitu (-iais) mokiniu (-iais), tai su kuriuo (-iais), ar gali būti kuriam (-iems) nors mokiniui (-iams) reikalinga pagalba. Mokiniui nesutinkant parodyti turimų daiktų, informuoja mokinį ir atvykusius mokinio tėvus ar kitus atstovus pagal įstatymą, jog policijos pareigūnai gali imtis teisėtų veiksmų, įskaitant daiktų apžiūrą, ir nedelsdamas skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą.

6. Visais galimais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų platinimo atvejais mokyklos vadovas ir (ar) jo įgaliotas asmuo:

6.1. pastebėjęs ar gavęs informaciją apie mokyklos patalpose ar teritorijoje pastebėtą šiuo metu vykstantį ir (ar) ką tik įvykusį psichoaktyviųjų medžiagų platinimo atvejį, nedelsiant skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą;

6.2. gavęs informaciją apie anksčiau įvykusį arba jau žinomą atvejį, kad mokinys įsigijo psichoaktyviųjų medžiagų mokyklos patalpose ar teritorijoje ar konkretus mokinys galimai platino psichoaktyvias medžiagas pateikia gautą informaciją policijos skambučių linijos telefono numeriu +370 700 60 777 arba adresu www.ePolicija.lt.

7. Jei mokyklos patalpose ar teritorijoje mokyklos darbuotojas randa psichoaktyviųjų medžiagų, tačiau nežinoma, kam jos priklauso, jas perduoda mokyklos vadovui arba jo įgaliotam asmeniui, kuris nedelsdamas:

7.1. rastas legalias psichoaktyvias medžiagas (alkoholinius gėrimus, tabaką, tabako gaminius, su tabako gaminiais susijusius gaminius (elektronines cigaretes, jų pildykles taip pat rūkomuosius žolinius gaminius) sunaikina vadovaudamasis mokyklos nustatyta atliekų tvarkymo tvarka;

7.2. rastas nelegalias narkotines, psichotropines medžiagas arba kyla abejonių dėl medžiagos legalumo, skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 informuoja skubiosios pagalbos tarnybą, užtikrina šių medžiagų saugojimą iki perdavimo policijai. Atvykus policijai surašo pranešimą apie rastas medžiagas, kuriame nurodo jų radimo aplinkybes, medžiagų kiekį ir patvirtina perdavimo policijos pareigūnams faktą.

8. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais mokyklos darbuotojai informuojami apie juos naudojant nuasmenintus, neleidžiančius nustatyti mokinio ir jo tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą tapatybės, duomenis, siekiant pakartotinai priminti mokyklos vidaus tvarkos taisyklių laikymosi svarbą,

taikomas prevencijos priemonės mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą ir (arba) Apraše nustatytą teisinį reguliavimą.

III SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMAS MOKINIAMS IR JŲ TĖVAMS AR KITIEMS ATSTOVAMS PAGAL ĮSTATYMĄ

9. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais po Aprašo II skyriuje nurodytų reagavimo veiksmų atlikimo mokykloje organizuojama ir teikiama pagalba:

9.1. kai nustatytas pirmas mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejis, mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo organizuoja susitikimą su mokiniu ir jo tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą ir paskiria atsakingą asmenį, koordinuosiantį pagalbos teikimą mokiniui ir (ar) jo tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą;

9.2. kai nustatytas pakartotinis mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejis, informuojama mokyklos Vaiko gerovės komisija ir šaukiamas posėdis.

10. Mokyklos Vaiko gerovės komisijoje:

10.1. pagalbos teikimo galimybės svarstomos prieš tai jas aptarus su mokiniu ir jo tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą;

10.2. sprendimai dėl pagalbos turinio ir formų priimami vadovaujantis mokinio nuomonės išklauzymo ir geriausių jo interesų įgyvendinimo principais, siekiant sumažinti mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis rizikas;

10.3. turi būti išklausoma visų asmenų, dalyvaujančių teikiant pagalbą, nuomonė, susitariama dėl konkrečių veiksmų mokykloje, nustatomi veiksmai, už kurių įgyvendinimą yra atsakingas mokyklos atstovas, mokinys ir jo tėvai ar kiti atstovai pagal įstatymą, numatomas bendras įgyvendintų veiksmų rezultatų aptarimas;

10.4. kreipiamasi į mokyklos vadovą dėl galimybės inicijuoti kreipimąsi į savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių dėl koordinuotos pagalbos teikimo šeimai ar minimalios priežiūros priemonių skyrimo mokiniui, kai mokykloje yra išnaudotos visos švietimo ar kitos pagalbos galimybės, o mokinio elgesio problemos, susijusios su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu ir (ar) disponavimu jomis, nekinta ar didėja.

11. Pagalba pagal galimybes apima švietimo pagalbos, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro teikiamas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, neformaliojo švietimo ar kitų švietimą papildančio ugdymo veiklų organizavimą, kitą prevencinių veiklų vykdymą mokykloje.

12. Teikiant pagalbą siekiama:

12.1. padėti mokiniui tapti psichologiškai atsparesniam, užimtam, gebančiam palaikyti santykius su bendraamžiais ir suaugusiaisiais, rūpintis savo fizine ir psichikos sveikata, įtraukiant mokinį į neformaliojo švietimo veiklas, socialiniams emociniams įgūdžiams ugdyti skirtus užsiėmimus, prevencines programas ar kitą mokykloje vykdomą veiklą, arba nukreipiant į neatlygintinas šiems tikslams pasiekti tinkamas veiklas už mokyklos teritorijos ribų, taip pat bendradarbiaujant su savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi padėti spręsti

sveikatos, socialines, švietimo ar kitas problemas tikslingai pasirenkant savivaldybėje neatlygintinai teikiamas paslaugas ir pagalbą;

12.2. padėti mokiniui ir jo tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą ugdyti sveikatą, kritinį mąstymą, suteikiant mokykloje informaciją ar pateikiant nuorodas į informacijos šaltinius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos temomis;

12.3. padėti mokinio tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą stiprinti įgūdžius, susijusius su santykių, bendravimo gerinimu, vaiko saugumo užtikrinimu, užimtumo planavimu ir kitais, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos veiksmams, bendradarbiaujant su savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi ir (ar) Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritoriniu skyriumi nukreipti į savivaldybėje prieinamas neatlygintinas mokinio tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą švietimo ir įgūdžių ugdymo veiklas.

13. Pagalbos priemonių turinys nukreiptas į:

13.1. psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis priežasčių ir galimų pasekmių aptarimą su mokiniu ir jo tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą;

13.2. rekomendacijų mokiniui ir jo tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą teikimą dėl tarpusavio santykių šeimoje, santykių su bendraamžiais, laisvalaikio leidimo, mokymosi, taisyklių taikymo ir laikymosi mokykloje ir šeimoje bei kitais psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis rizikos mažinimui aktualiais klausimais;

13.3. mokinių ir jų tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą konsultavimą ar įtraukimą į mokykloje vykdomas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis rizikos mažinimui skirtas veiklas (programas, projektus, būrelius ir kt.);

13.4. mokinių ir jų tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą nukreipimą pagalbos į savivaldybės ir valstybės įstaigose teikiamas neatlygintinas visuomenės ar asmens sveikatos priežiūros, socialines paslaugas, švietimo pagalbą ar kitą pagalbą, bendradarbiaujant su savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi ir (ar) Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritoriniu skyriumi;

13.5. kitus mokyklos veiksmus, tikslingai nukreiptus į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejų pasikartojimo prevenciją.

14. Teikiama pagalba turi būti aprašyta mokyklos kartu su mokiniu ir jo tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą sudarytame rašytiniame pagalbos teikimo plane. Jame numatomi teikiamos pagalbos tikslai, sutarti veiksmai jiems pasiekti, už veiksmų įgyvendinimą atsakingi asmenys (mokyklos atstovas, mokinys, jo tėvai ar kiti atstovai pagal įstatymą) ir veiksmų įgyvendinimo terminai.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Aprašo nuostatų įgyvendinimui būtini veiksmai numatomi mokyklos vadovo tvirtinamuose vidaus dokumentuose.

16. Mokyklos vadovas užtikrina, kad Apraše numatyta pareiga pastebėjus, įtarus mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo jomis atvejį informuoti mokyklos vadovą ar jo įgaliotą asmenį būtų numatyta mokyklos vidaus taisyklėse.

17. Su Aprašu ir jo pagrindu vykdomais veiksmais visi mokyklos darbuotojai supažindinami pasirašytinai.

18. Tais atvejais, kai mokinio tėvai ar kiti atstovai pagal įstatymą nepriima mokykloje siūlomos pagalbos sau ar savo vaikui, nebendradarbiauja su mokyklos administracija, pedagogais ir švietimo pagalbos mokiniui specialistais, neatsižvelgia į specialistų pateiktas rekomendacijas, nesikreipia dėl pagalbos vaikui ir šeimai į savivaldybės ir valstybės įstaigas, mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo konsultuojasi ir (arba) informuoja Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

19. Vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), asmens duomenys pagal Aprašą tvarkomi, siekiant nustatyti ir tinkamai sureaguoti į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei organizuoti ir teikti reikiamą pagalbą mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą.

Rietavo savivaldybės mokyklų reagavimo
į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo,
platinimo ir disponavimo
psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
tėvams ar kitiems atstovams pagal
įstatymą tvarkos aprašo
1 priedas

GALIMI PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO ATPAŽINIMO POŽYMAI

1. Trumpalaikio vartojimo atpažinimo požymiai:

1.1. Akies vyzdžio dydis ir reakcija į šviesą. Esant apsinuodijimui stimulatoriais, atmerkus akies voką, krintant tiesioginei šviesai, akies vyzdys lieka išsiplėtęs, esant apsinuodijimui opioidais – akies vyzdys lieka susitraukęs, esant apsinuodijimui hašišu arba marihuana – akies vyzdys pulsuoja didėdamas (atkreiptinas dėmesys, kad akies vyzdys neženkliai pulsuoja, net ir nevartojus psichoaktyviųjų medžiagų).

1.2. Nistagmas – ritmiškas, nevalingas abiejų akių obuolių trūkčiojimas. Jis gali pasireikšti, kai kraujyje yra viena ir daugiau promilių alkoholio, atpažįstamas stebint akių obuolius bent keliolika sekundžių.

1.3. Laiko pajautimas. Pavartojus psichoaktyviųjų medžiagų gali sutrikti laiko suvokimas, suprastėti gebėjimas suprasti paprastas instrukcijas. Tai galima patikrinti, paprašant pastovėti suglaudus kojas, ištiesus į priekį rankas, atlenkus galvą atgal ir užsimerkus ir pranešti, kai praeis 30 sekundžių. Nepavartojus psichoaktyviųjų medžiagų galima apsirikti 10 sekundžių.

1.4. Dūrių žymės. Jeigu psichoaktyviosios medžiagos švirkščiamos, lieka dūrio žymės, kurios laikui bėgant keičiasi: 0–8 val. – raudona dėmė (paraudęs ratas); 8–96 val. – šviesaus sukrešėjusio kraujo pėdsakai; 5–14 dienų – tamsios dėmės.

1.5. Kvapas. Pavartojus alkoholinių gėrimų jaučiamas alkoholio kvapas iš burnos ar nuo drabužių, tabako ar tabako gaminių – tabako kvapas, marihuanos – keistas, neįprastas, cheminių medžiagų kvapas.

1.6. Bendri apsinuodijimo požymiai. Apsinuodijus gali atsirasti mieguistumas, sąmonės praradimas, pykinimas, vėmimas, galvos svaigimas, pasireikšti perkaitimas ar dehidratavimas, krėsti drebulys, apimti panika ar pasireikšti kiti apsinuodijimo požymiai. Esant tokiems požymiams, reikia kvieisti greitosios medicinos pagalbos brigadą, prireikus suteikti mokiniui pirmąją pagalbą.

1.7. Netipinio elgesio požymiai. Pavartojus psichoaktyviųjų medžiagų gali atsirasti mokiniui nebūdingo elgesio požymių, kurie pasireiškia atskirai arba kartu su šio priedo 1.1–1.7 papunkčiuose nustatytais požymiais. Mokinys gali tapti agresyvus, elgtis impulsyviai – imti rėkti, bėgti, blaškytis, neadekvačiai reaguoti į aplinką. Jam gali prasidėti haliucinacijos, apimti baimė, prasidėti kliesdėsiai arba sulėtėti kalba.

2. Ilgalaikio vartojimo atpažinimo požymiai:

2.1. Asmenybės pokyčiai: nuotaikos ar būdo savybių pasikeitimas, brandumo stoka, santykių su tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą, ryšių su draugais pokyčiai, siekių stoka, savęs nuvertinimas, neigimas ir melavimas, vėlavimas, nepaaiškinama baimė, įtarumas arba savisaugos instinkto stoka, priešiškumas kitiems ir sau, agresyvumas.

2.2. Veiklos ir įpročių pokyčiai: be pateisinamos priežasties nebuvimas namuose ar mokykloje, pareigų namuose ar mokykloje neatlikimas, pakitęs bendravimas su bendraamžiais, kitais žmonėmis; slapukavimas, konfliktai namuose ar mokykloje, nuolatinis negebėjimas susikaupti,

greitas įniršis uždavus klausimus, susijusius su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, nuolatinis liūdesys, ženklius finansinės padėties pokyčiai.

2.3. Išvaizdos pokyčiai: higienos stoka, raudonos ar ašarojančios akys, išsiplėtę arba susiaurėję akių vyzdžiai, nuolatinė sloga.

2.4. Sveikatos ir normalaus dienos, nakties ritmo pokyčiai: apetito stoka ar padidėjęs apetitas, dažnas kosulys, keista kalba, miego problemos, išsiblaškymas, energijos stoka.

2.5. Tarp mokinio daiktų pastebimi psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo įtarimą keliantys daiktai ar medžiagos – nikotino pagalvėlės, kristalai, impregnuoti lapeliai, elektroninių cigarečių pildyklės, žiebtuvėliai, milteliai, kapsulės, tabletės ir pan.

Rietavo savivaldybės mokyklų reagavimo
į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo,
platinimo ir disponavimo
psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
tėvams ar kitiems atstovams pagal
įstatymą tvarkos aprašo
2 priedas

GALIMI PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ PLATINIMO ATPAŽINIMO POŽYMIAI

1. Pajamos. Ryškiausias ženklas, kad mokinys platina psichoaktyvias medžiagas, yra jo pajamos. Jei mokinys staiga pradeda pirkti daiktus pats, neturėdamas pajamų šaltinio, tai galimai lemia psichoaktyvių medžiagų platinimas kaip paslėptas pajamų šaltinis.

2. Užrašai. Dažniausiai psichoaktyvias medžiagas platinantys mokiniai registruoja savo išlaidas ir pajamas. Daugelis iš jų tai daro, siekdami fiksuoti, kas ir už ką yra skolingas. Kiekvienas užrašų įrašas gali būti užkoduotas skaitine ar raidine seka.

3. Įranga. Jei platinamos psichoaktyviosios medžiagos, mokinys tikriausiai turi tam reikalingas priemones. Tai apima psichoaktyviosioms medžiagoms vartoti ar supakuoti skirtus daiktus, tokius kaip:

3.1. priemaišos – medžiagos, dedamos į psichoaktyvias medžiagas siekiant padidinti pajamas ir pakeisti poveikį. Šios medžiagos atskiedžia psichoaktyvias medžiagas, keičia jų stiprumą, pavyzdžiui, miltai, krakmolai, cukrus ir kofeinas;

3.2. rūkymo pypkės, bongai;

3.3. nedidelio dydžio maistinės svarstyklės;

3.4. užspaudžiami plastikiniai maišeliai;

3.5. aliuminio folija.

4. Vartojimo požymiai. Nors tai nėra tiesioginis psichoaktyviųjų medžiagų platinimo požymis, tačiau daugelis psichoaktyviųjų medžiagų platintojų patys pradeda vartoti psichoaktyvias medžiagas.

5. Kitų mokinių elgesys ir turima informacija. Neretai psichoaktyviųjų medžiagų platintojas dėl vienokių ar kitokių priežasčių išnaudoja kitus mokinius įvairioms užduotims atlikti. Mokinių bendruomenė paprastai turi daug informacijos, tad psichoaktyviųjų medžiagų platintojas visuomet yra žinomas.

Rietavo savivaldybės mokyklų reagavimo
į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo,
platinimo ir disponavimo
psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
tėvams ar kitiems atstovams pagal
įstatymą tvarkos aprašo
3 priedas

(Daiktų paėmimo protokolo forma)

Mokyklos pavadinimas

DAIKTŲ PAĖMIMO PROTOKOLAS

Data	
Dokumento Nr.	
Surašymo vieta	

Daiktų paėmimą atlieka (vardas, pavardė, pareigos)				
Atliekant daiktų paėmimą, dalyvauja (vardas, pavardė, pareigos ar statusas)				
Paimti daiktai:				
Eil. Nr.	Tikslus daikto aprašymas	Mato vnt.	Kiekis	Pastabos
1.				
2.				
3.				
Asmuo, iš kurio paimti daiktai: Daikto savininkas:				
Atliekant daiktų paėmimą dalyvavusių asmenų pareiškimai				
Žyma apie protokolo kopijos įteikimą ir daiktus paėmusio asmens vardas, pavardė, parašas				

PATVIRTINTA
Rietavo savivaldybės
mero 2025 m. rugsėjo d.
potvarkiu Nr. MV-

**SUTIKIMAS
DĖL MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMO**

1. Kilus įtarimams, kad mokinys galimai turi draudžiamų psichoaktyviųjų medžiagų, mokyklos darbuotojas nedelsiant apie tai informuoja vaiko atstovus pagal įstatymą ir mokyklos direktoriaus įgaliotą asmenį. Mokyklos direktoriaus įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus.

2. Daiktų patikrinimo metu turi dalyvauti mažiausiai du mokyklos darbuotojai – direktoriaus įgalioti atstovai.

3. Mokyklos darbuotojui įtarus, kad mokinys mokyklos teritorijoje yra apsvaigęs / apsinuodijęs psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, nedelsiant mokiniui teikiama pirmoji medicininė pagalba, vadovaujantis mokyklos pirmosios medicininės pagalbos organizavimo tvarka.

Sutarties priedo šalių parašai:

Direktorius

(vardas, pavardė, parašas)

Vaiko atstovai pagal įstatymą _____

(vardas, pavardė, parašas)

(vardas, pavardė, parašas)